

Ersättning till trafikskadade: Hur bestäms inkomstunderlaget?

av Marie Svendenius

Marie Svendenius
marie.svendenius@tsn.tff.se

Varje år skadas över 55 000 människor i trafiken, en del så svårt att de inte kan fortsätta att arbeta. De gör då inkomstförluster. För den del som inte ersätts från den allmänna socialförsäkringen har de rätt till ersättning för inkomstförlust från trafikförsäkringen enligt bestämmelsen i 5 kap. 1 § 1 st. skadeståndslagen (trafikskadelagen hänvisar till skadeståndslagens ersättningsregler). Detta gäller inte bara personer som skadas i trafiken utan alla som gör inkomstförluster på grund av skador som har uppstått inom områden som hänvisar till reglerna i skadeståndslagen t.ex. patientskador, läkemedelsskador, arbetsskador, ansvarsskador men inte t.ex. olycksfallsskador.

Artikeln beskriver hur Trafikskadenämnden resonerar och bedömer storleken av den ersättning som bör lämnas från trafikförsäkringen för inkomstförlust i de fall en person efter en trafikskada inte kan återgå i sitt arbete – varken på heltid eller deltid.

En person som blir helt arbetsoförmögen har rätt till hel sjukersättning/aktivitetsersättning (hette tidigare förtidspension/sjukbidrag). Dessa ersättningar handläggs och betalas ut från försäkringskassan. Hur stor denna ersättning blir beror på vilka inkomster den skadade hade före olyckan. Har han inte haft några inkomster alls blir ersättningen cirka 84 000 kr per år. I övriga fall blir ersättningen 64 procent av den inkomst han hade före skadan (den så kallade antagandeinkomsten som kan beräknas på lite olika sätt).

Problematiken om hur egna företagens in-

komstförluster bestäms tar jag inte upp i denna artikel.

Den inkomstförlust som inte täcks av sjukersättningen och eventuellt övriga samordningsförmåner t.ex. sjukpenning, arbetsskadelivränta, AGS-ersättning, vissa pensionsersättningar (se 5 kap. 3 § skadeståndslagen) och eventuell lön i deltidsarbete skall ersättas från trafikförsäkringen fullt ut. Huvudregeln enligt skadeståndsrättsliga grundprinciper är att en skadad person skall hamna i samma ekonomiska läge som om skadan inte hade hänt, dvs. han skall bli helt kompenserad för den skadebetingade inkomstförlusten. Hur inkomstförlusten bestäms framgår av 5 kap. 1 § 1 st. skadeståndslagen – den så kallade differensmetoden. Den innebär att ersättning

Jur.kand. Marie Svendenius är föredragande jurist vid Trafikskadenämnden sedan 1995.

för inkomstförlust ska motsvara skillnaden mellan den inkomst som den skadade skulle ha haft som oskadad, och den inkomst som han trots skadan faktiskt har.

Följande exempel belyser metoden:

Före skadan arbetade X som snickare och tjänade 280 000 kr per år. Efter skadan uppbär han sjukersättning med 180 000 kr per år samt AGS-ersättning med 50 000 kr år. Den inkomstförlust som ersätts från trafikförsäkringen blir då 50 000 kr per år ($280\,000 - 180\,000 - 50\,000 = 50\,000$) fram till dess X blir 65 år. Denna inkomstförlust kallas inkomstlivränta (oftast bara livränta) och värdesäkras enligt reglerna i värdesäkringslagen. Efter 65 års ålder har X rätt till ersättning för pensionsförlust, såväl allmän pensionsförlust som tjänstepensionsförlust – X skall ju försättas i samma ekonomiska läge som om olyckan inte hade hänt.

Skadebetingad arbetsförmåga?

Innan försäkringsbolaget börjar utreda hur en skadad persons arbets- och inkomstsituation skulle ha sett ut om trafikolyckan inte hade hänt måste man ta ställning till om det finns en skadebetingad arbetsförmåga och i så fall hur stor denna är – hel, halv eller en fjärdedel?

Inkomstförlust som inte beror på en skadebetingad arbetsförmåga kan givetvis inte ersättas från trafikförsäkringen. Att bedöma vilken arbetsförmåga som beror på en trafikolycka och vilken som kan ha andra orsaker är inte alltid helt lätt. Försäkringsbolagen har till sin hjälp tillgång till medicinsk expertis i form av medicinska rådgivare. När de medicinska rådgivarna tillfrågas är det viktigt att de – förutom att försöka svara på hur stor den skadebetingade arbetsförmågan är – också tar ställning till om den skadade kan arbeta i annat arbete än sitt tidigare på hel- eller deltid samt hur den skadades arbetssituation skulle ha sett ut om trafikolyckan inte hade hänt. Det kan ju vara så att han redan före olyckan hade

besvär som med all sannolikhet hade gett hel sjukersättning. Någon ersättning från trafikförsäkringen blir då inte aktuell. En allmän grundprincip inom skadeståndsrätten är dock att man skall ta den skadelidande i det skick han är, dvs. kunde han arbeta heltid före skadan trots en hel del besvär och det är besvären efter trafikolyckan som slår ut honom från arbetsmarknaden skall han ha full ersättning från trafikförsäkringen (den så kallade ”droppeffekten”). I Trafikskadenämndens praxis är fall där ”droppeffekt” bedöms föreligga inte så vanliga.

Också Trafikskadenämnden har möjlighet att konsultera sina sakkunniga läkare i frågor som gäller skadebetingad arbetsförmåga. Givetvis spelar de bedömningar som nämndens sakkunniga läkare gör stor roll för nämndens ställningstaganden. Dock är det så, att när det gäller frågor om den skadebetingade arbetsförmågan, är dessa bedömningar minst lika mycket juridiska frågor som medicinska frågor. I praktiken kan detta innebära att nämnden någon gång gör en annan bedömning än de sakkunniga läkarna har gjort.

Bedöms någon skadebetingad arbetsförmåga inte föreligga, blir det inte aktuellt att lämna ersättning för inkomstförlust. Man bör dock tänka på att inkomstförlust kan uppkomma i fall där en person visserligen fortsätter att arbeta heltid i det arbete han hade före olyckan men att besvären efter olyckan har gjort att han inte kan göra den karriär eller arbeta den övertid som han annars kunde ha gjort. Han har då rätt till ersättning för sina inkomstförluster, trots att han inte har någon sjukersättning. I dessa fall, liksom i övrigt, är det dock den skadade som har bevisbördan, dvs. han skall styrka/visa att han har gjort inkomstförlust på grund av skadebesvären. Ofta klarar den skadade inte att uppfylla detta beviskrav och det blir då ingen ersättning för inkomstförlust. Trafikskadenämndens inställning är emellertid att man inte kan kräva hundra procentig bevisning, utan det räcker att den ska-

dade ”med tillräcklig grad av sannolikhet” har visat att det är på det sätt som han påstår. Ibland skriver nämnden att ”det mesta talar för” att omständigheterna är sådana som den skadade har påstått.

Det går inte att dra den slutsatsen att om skadebetingad arbetsförmåga föreligger så har den skadade automatiskt rätt till ersättning för inkomstförlust från trafikförsäkringen. Det händer att förhållandena är sådana att – trots att hel skadebetingad arbetsförmåga föreligger – den skadade inte kan visa att han skulle ha tjänat mer än det han faktiskt får i sitt skadade skick. Detta innebär att nämnden bedömer att hans inkomster som skadad (sjukersättning och eventuell annan samordningsförmån) är högre än de inkomster som man bedömer att han skulle ha haft som oskadad. Att ersätta någon inkomstförlust från trafikförsäkringen blir då inte aktuellt.

Inkomstunderlaget

I de allra flesta fall, där skadebetingad arbetsförmåga bedöms föreligga, lämnas ersättning för inkomstförlust från trafikförsäkringen. För att kunna bedöma storleken på denna ersättning behöver nämnden en bra utredning om den skadades arbets- och inkomstförhållanden före trafikolyckan och också uppgifter om hur den skadades arbets- och inkomstsituation skulle ha sett ut om han inte hade skadats. Utan ett bra underlag blir det svårt för nämnden att ta ställning till *inkomstunderlaget*, dvs. den inkomst som man tror att den skadade skulle ha haft som oskadad. Inte så sällan tvingas nämnden skicka tillbaka ärenden till försäkringsbolagen med önskan om ytterligare utredning. Ibland visar det sig omöjligt att få fram en bra utredning och nämnden får i dessa fall göra en skälighetsuppskattning av inkomstunderlaget/inkomstförlusten. Ibland har den skadade inte presterat den utredning som han borde ha kunnat göra, och nämnden kan då säga ”att på föreliggande utredning ”

har den skadade inte visat att han gjort någon inkomstförlust. Den skadade har då möjlighet att återkomma.

Färdolycksfall

I de fall där personer skadas i bilolyckor på väg till eller från arbetet föreligger ett så kallat ”*färdolycksfall*”. Dessa bedöms – förutom som trafikskador – också som arbetsskador. Handläggningen av arbetsskador sköts av försäkringskassan. Blir den skadade helt eller delvis arbetsförmögen efter ett färdolycksfall har han – förutom sjukersättning – rätt till arbetsskadelivränta enligt arbetsskadeförsäkringen. Arbetsskadelivränta lämnas ofta från samma dag som sjukersättning beviljas. I de flesta fall ger den från och med denna tidpunkt full ersättning för inkomstförlust. Från trafikförsäkringen lämnas då endast ersättning för den inkomstförlust som uppkommit före det arbetsskadelivräntan beviljades.

Det finns dock fall där ersättning för inkomstförlust måste lämnas parallellt från både arbetsskadeförsäkringen och trafikförsäkringen, exempelvis då den skadade som oskadad skulle ha haft inkomster över 7,5 prisbasbelopp eller skulle ha gjort karriär. I sådana ärenden täcker inte arbetsskadelivräntan hela den inkomstförlust som den skadade har rätt till och trafikförsäkringen får då ge ersättning för resterande del.

Hur bedöms inkomstunderlaget?

I det enkla fallet (se exemplet på föregående sida) räcker det med ett intyg från den skadades *arbetsgivare*, som intygar vilken inkomst den skadade skulle ha haft som snickare om han inte hade skadats. Denna inkomst skall omfatta semesterersättning och alla övriga eventuella tillägg som den skadelidande regelmässigt hade som oskadad (eller skulle ha haft om olyckan inte inträffat). I fall som dessa brukar den skadade och försäkringsbolaget vara överens om att den skadade skulle ha fortsatt att arbeta som snickare tills han blir

65 år. Vid beräkningen av inkomstförlusten utgår man från det inkomstunderlag som arbetsgivaren har uppgett, drar bort samordningsförmåner och eventuell lön. På så sätt får man fram en årlig inkomstförlust/livränta, som bör bestämmas så långt fram i tiden som det finns uppgifter om inkomstunderlag och samordningsförmåner. I praxis räknar man regelmässigt med att de skadade skulle ha arbetat till 65 år. Detta är en generös bedömning, eftersom pensionsåldern rent faktiskt oftast är lägre. För vissa yrkeskategorier, t.ex. jordbrukare, egna företagare och konstnärer räknar man ibland med att de som oskadade skulle ha fortsatt att arbeta efter 65 års ålder, ofta till 70 år.

I de fall det inte finns någon arbetsgivare att fråga, men man vet inom vilket område den skadade skulle ha arbetat som oskadad, är det ofta bra att ta in *statistiska uppgifter från en facklig organisation*. Det bästa är om man kan hitta en medellön hos en jämgammal man/kvinna med samma arbetsuppgifter och inom det geografiska område där den skadade sannolikt skulle ha arbetat. Också här är det viktigt att lönen skall innehålla semesterersättning och alla övriga eventuella tillägg som den skadade regelmässigt skulle ha haft. I brist på sådana statistiska uppgifter kan man ibland få vägledning av uppgifter från Statistiska Centralbyrån.

För att kunna göra ett antagande om hur stor den framtida inkomsten skulle ha varit är det till god hjälp att veta hur den skadades inkomstsituation såg ut åren före olyckan. Detta kan man få reda på genom deklARATIONER eller kontrolluppgifter från Skatteverket. Man kan också genom en *"baklängesräkning"* få en uppfattning om hur den skadades inkomster såg ut åren före skadan. Av försäkringskassans "029-bild" eller bilden som heter "Pensionspoäng" framgår den skadades pensionspoäng före olyckan. Står det 0 kr för ett år, innebär det att den skadade under året haft en inkomst på mellan 0 kr och högst ett basbe-

lopp (39 400 kr för år 2005). Utifrån uppgiften om den skadades pensionspoäng för ett visst år räknar man ut inkomstunderlaget för detta år på följande sätt:

$$\begin{aligned} & \text{Pensionspoäng} \times \text{Förhöjt prisbasbelopp} \\ & + \text{Det förhöjda prisbasbeloppet} = \\ & \text{Inkomstunderlaget.} \end{aligned}$$

Om det företag där den skadade arbetade inte finns längre – det har t.ex. gått i konkurs – kan man undersöka hur det har gått för *den skadades arbetskamrater*, alltså de med jämförbara arbetsuppgifter och inkomster. Har de fått nya arbeten och i så fall med vilken lön? I dessa fall räcker det inte att plocka fram en eller två enstaka arbetskamrater som jämförelsematerial. Hur många som är arbetslösa har också stor betydelse. Att lägga inkomsten från A-kassan som inkomstunderlag fram till 65 år ovanligt. För en period, däremot, är det ibland rimligt att utgå från att den skadade – trafikolyckan förutan – skulle ha varit arbetslös och då lägga inkomsten från A-kassan som inkomstunderlag. Ibland kan omständigheterna vara sådana att man för en period bestämmer sig för ett inkomstunderlag utifrån antagandet att den skadade under perioden skulle ha varit perioder med A-kassa med perioder med tillfälliga arbeten. För personer som är i slutet på sin yrkesverksamma bana skulle man undantagsvis kunna tänka sig att ha ett inkomstunderlag motsvarande enbart inkomst från A-kassa.

Ibland finns det i utredningen intyg från den skadades far, bror eller "kompis" varav framgår att om olyckan inte hade hänt så skulle den skadade ha fått ett välbetalt arbete hos dem. Dessa – i praxis ofta benämnda *"kompisintyg"* – bör tas med en nypa salt. Man får göra en bedömning av samtliga omständigheter i ärendet, där också dessa intyg beaktas.

Ersättning till barn

Om ett *barn* skadas i en trafikolycka och som vuxen inte kommer ut i arbete överhuvudtaget är det svårt att bedöma vilket yrke och vilka

inkomster han/hon skulle ha haft som oskadad. Ju yngre barnet är när det skadas, desto svårare är det att bestämma inkomstunderlaget. Huvudregeln är att man skall utgå från barnets egna förutsättningar, intressen m.m. när man tar ställning till troligt yrkesval och inkomstnivå. Som en sista pusselbit i denna "gissningslek" kan man något snegla på vad föräldrar och syskon har för yrken. I de fall då nämnden inte kan få fram någon utredning som ger vägledning för att bedöma barnets yrke och/eller inkomstnivå som oskadad brukar nämnden utgå från genomsnittlig heltidsinkomst. (jfr SOU 1995:33 s. 335).

Ett barn som skadas i trafiken och därför missar ett eller ett par år i skolan har rätt till en kostnadsersättning som kallas "förlust av skolår". För förlust av ett skolår lämnas en skattefri schablonersättning på 40 000 kr. Denna ersättning är tänkt att ersätta föräldrarna för de extra kostnader som uppkommer genom att deras barn måste gå ett extra år i skolan. Händer olyckan när "barnet" bara har ett eller ett par år kvar till studenten eller under högskolestudier av mer allmän karaktär uppkommer frågan om ersättning bör lämnas för "förlust av skolår" eller för "försenat utträde i förvärvslivet." Det avgörande är om barnet kan anses ha varit inne i en klart yrkesinriktad utbildning. Är svaret på denna fråga ja, skall ersättning lämnas för försenat utträde i förvärvslivet. Detta innebär att ersättning lämnas för den inkomstförlust som uppkommer på grund av att barnet kommer senare ut i förvärvslivet än vad det skulle ha gjort som oskadat. Det är normalt mycket förmånligare att få ersättning för försenat utträde i förvärvslivet än för förlust av skolår.

Invandrare

Ett alltmer vanligt och svårt problem i Trafikskadenämnden är att bestämma inkomstunderlag/inkomstförlust till *invandrare*, ofta flyktingar från t.ex. Iran eller Turkiet. Situationen brukar vara att dessa människor bara

har varit en kortare tid i Sverige när trafikolyckan händer, att de är unga, att de har dålig skolunderbyggnad och ingen eller ringa yrkeserfarenhet vare sig i hemlandet eller i Sverige. Efter trafikolyckan har de blivit arbetsoförmögna och har fått aktivitetsersättning/sjukersättning med cirka 85 000 kr per år. Detta är vad de har att leva på. Nämndens uppgift är att ta ställning till hur mycket de skulle ha tjänat som oskadade. I dessa fall är det vanligt att nämnden inte tycker sig kunna utgå från lön i ett specifikt arbete utan bestämmer en *skälig inkomstnivå*. Nämnden kan resonera ungefär så här: Med hänsyn till omständigheterna antar man att den skadade (som oskadad) skulle kunna ha fått en viss årsinkomst, t.ex. 140 000–200 000 kr (de flesta fall brukar ligga inom detta inkomstintervall). Eftersom han/hon har sjukersättning på cirka 85 000 kr så förordar nämnden att ersättning för inkomstförlust (livränta) bestäms till 55 000–115 000 kr per år (dvs. 140 000 minus 85 000, respektive 200 000 minus 85 000) fram till 65 år, med värdesäkring. Därefter har den skadade rätt till ersättning för pensionsförlust.

Det är naturligtvis inte bara när det gäller invandrare som nämnden gör *skälighetsuppskattningar* av inkomstunderlag/inkomstförluster. Ett vanligt exempel där skälighetsuppskattningar görs är fall där de skadade är unga arbetslösa män eller kvinnor utan egentlig arbetslivserfarenhet. Av utredningen bör då framgå vad de har för skolunderbyggnad, vilka betyg de har haft, vilka sommararbeten och andra tillfälliga arbeten som de har haft, vilka intressen de har och deras egen uppfattning om vad de skulle ha sysslat med om trafikolyckan inte hade hänt. Utifrån en samlad bedömning av omständigheterna i ärendet brukar nämnden bedöma en skälig inkomstnivå (ligger oftast mellan 180 000 och 220 000 kr per år) varifrån samordningsförmåner och eventuell lön skall avräknas.

Heltid eller deltid

Ibland har nämnden att ta ställning till om den skadade som oskadad skulle ha arbetat *heltid eller deltid*. Dessa fall gäller ofta kvinnor, som vid skadetillfället arbetade deltid på grund av att de hade små barn eller av någon annan anledning. Kvinnorna påstår att de som oskadade skulle ha börjat arbeta heltid vid en viss tidpunkt. Av utredningen bör då framgå hur länge, och varför, de arbetade deltid vid skadetillfället, om möjlighet till heltidstjänst fanns samt om det med hänsyn till omständigheterna i övrigt är troligt att de som oskadade skulle ha arbetat heltid. Rent generellt anser nämnden inte att små barn är en omständighet som gör att man bör utgå från att kvinnor arbetar deltid.

Domstolspraxis

Mål om inkomstunderlag/inkomstförlust är inte vanliga i våra domstolar. I den mån de förekommer är de oftast bevisfrågor och ger inte någon närmare vägledning.

Att begränsa en skadas ekonomiska verkningar

Högsta domstolen (HD) avgjorde år 1991 (NJA 1991 s. 662) ett mål där frågan var om den skadade hade begränsat sin skadas ekonomiska verkningar. Enligt allmänna skadeståndsrättsliga grundprinciper åligger det en skadad att *begränsa de ekonomiska verkningarna* av skadan. Man anser alltså ett en skadad, för att ha rätt till ersättning för inkomstförlust, måste söka samordningsförmåner (t.ex. sjukersättning eller arbetsskadelivränta) samt lämpliga arbeten. I fallet från HD gällde det en sextonårig pojke som under några år under förfluten tid inte hade lyckats etablera sig på arbetsmarknaden. HD uttalade att det inte fanns stöd för påståendet att Leif N skulle varit arbetsovillig, trots att han, om han planerat sitt sökande efter arbete på ett annat sätt än han gjort, skulle kunnat erhålla fast

anställning med godtagbar inkomst tidigare än som blev fallet. Att så inte skedde bör emellertid, bl.a. med hänsyn till hans ålder, inte läggas honom till last vid bedömandet av ersättningsfrågan. På grund härav, säger HD, finns det vid tillämpning av 5 kap. 1 § 2 st. skadeståndslagen inte tillräcklig anledning att frångå den inkomst som Leif N faktiskt har haft under den ifrågavarande perioden. I Trafikskadenämnden är det relativt ovanligt att ersättning inte förordas för att en skadad inte har begränsat de ekonomiska verkningarna av sin skada.

Omskolningsfall

1998 avgjorde HD ett mål (NJA 1998 s. 375) som gällde frågan om differensmetoden skulle användas i ett *omskolningsfall*. Omständigheterna var följande: Håkan W var utbildad byggnadssnickare och hade arbetat som sådan i många år. Efter en trafikolycka kunde han inte fortsätta i det yrket utan omskolades till byggnadsingenjör. Han fick arbete som sådan, dock med lägre lön än i sitt gamla arbete som byggnadssnickare. Försäkringsbolaget lämnade ersättning för inkomstförlust enligt differensmetoden med mellanskillnaden mellan lönen som byggnadssnickare respektive lönen som byggnadsingenjör. Efter en tid blev Håkan W arbetslös i det nya arbetet som byggnadsingenjör. Fråga var nu om ersättning för inkomstförlust skulle lämnas med skillnaden mellan lönen som byggnadssnickare och ersättningen från A-kassan, vilket Håkan W hävdade, eller med skillnaden mellan lönen som byggnadssnickare och lönen som byggnadsingenjör, vilket försäkringsbolaget ansåg. Bolaget menade att det inte förelåg ett direkt orsakssamband mellan trafikolyckan år 1983 och den omständigheten att Håkan i mars 1992 på grund av arbetsbrist sades upp från anställningen som byggnadsingenjör. HD gick emellertid på Håkan W:s linje och fastställde att differensmetoden skulle gälla, dvs. ersättning för inkomstförlust skulle

lämnas med mellanskillnaden mellan lönen som byggnadssnickare och ersättningen från A-kassan. Så här uttryckte sig HD:

”Högsta domstolen förklarar att Håkan W är berättigad till ersättning för sådant inkomstbortfall som beror på strukturellt eller konjunkturellt betingad arbetslöshet. I den mån det kan hållas för visst att något motsvarande inkomstbortfall inte skulle ha drabbat honom, om skadefallet inte hade inträffat.”

Ju längre tid som går i ett fall liknade HD:s, ju osäkrare blir förhållandena och därmed också om ersättning bör lämnas på sätt HD sagt. Kan man anta, att Håkan W som oskadad inte skulle ha haft kvar sitt arbete som byggnadssnickare på grund av t.ex. arbetsbrist, blir ju situationen en helt annan.

Även i andra sammanhang är *omskolningsfallen* ofta svårbedömbara. När en skadad person inte kan återgå i sitt gamla arbete åligger det arbetsgivaren att försöka omplacera honom. I synnerhet på mindre arbetsplatser är detta ofta svårt. Även försäkringskassan har ett rehabiliteringsansvar och gränsdragningen mellan vad arbetsgivaren respektive försäkringskassan skall göra är ofta oklar. Om den skadade bedöms kunna återgå i arbete efter att ha omskolats till visst arbete brukar ersättning för ungefär ett års omskolning lämnas från försäkringskassan och/eller försäkringsbolaget. Omskolning kan gälla studier (dock inte högskolestudier) eller praktiskt inriktade kurser/arbeten. Vill den skadade studera på högskola brukar försäkringsbolagen lämna viss ersättning, ofta motsvarande kostnaden för ett års omskolning. Det händer att ett försäkringsbolag gör den bedömningen att en skadad person har goda utsikter att klara en viss högskoleutbildning och därefter få ett arbete som ger en högre inkomst än den han skulle ha haft som oskadad. I den situationen

betalar bolaget ibland kostnaden för hela utbildningstiden, eftersom deras bedömning är att det då inte behöver betala någon livränta i framtiden; alltså bolaget ”tjänar på” att betala utbildningen.

Omskolningsfall, där de skadade har omskolats till ett arbete som ger lägre inkomster än vad de skulle ha haft som oskadade, är det normalt inga bekymmer med. De får ersättning med skillnaden i lön mellan det gamla och det nya arbetet.

I de fall en skadad person har varit med om *två eller flera trafikolyckor*, som alla kan ha bidragit till arbetsförmågan, är det lämpligt att de inblandade försäkringsbolagen försöker att komma överens om hur inkomstförlusterna bör fördelas på de olika skadorna. Dessa skadeärenden bör behandlas vid samma sammanträde i Trafikskadenämnden.

Grannlaga uppgift

Att bedöma/uppskatta/gissa inkomstunderlag är svårt. I fall med sådana bedömningar förekommer ofta livliga diskussioner i Trafikskadenämnden efter det att föredragande jurist har lämnat sitt förslag till lösning (med motivering). Skiljaktiga meningar är inte vanliga i nämnden, men i dessa fall förekommer de inte alltför sällan. Jag ser det som en stor fördel att det är nämnden – med sin stora erfarenhet och kunskap – som i avsaknad på vägledande fall från Högsta domstolen har att göra bedömningen av inkomstunderlagens/inkomstförlusternas storlek. Det är en grannlaga uppgift som har stor ekonomisk betydelse för de skadade. Utan en god utredning om den skadades situation, förutsättningar och planer blir en rättvis och skälig bedömning i det närmaste omöjlig.